

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

Nr. 3
April

Organ för Svenska Brandkärnans Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1938
20 årgången

Brandkårens sjukvårdsuppgifter.

Sedan gammalt har det varit brukligt, att brandkärnans personal utbildas i första hjälpen vid olycksfall. Dels beror detta på, att i vårt egentliga yrke — eldsläckningen — vi själva eller andra personer ofta äro utsatta för olycksfall, dels ock att sjuk- o. olycksfallstransporterna inom samhällena i regel anförtröts brandkärnorna. Under denna utbildning brukar framhållas, hur man bör behandla olika skador, men icke när man bör behandla eller inskränka sig till blott transportera av den skadade till läkare. Långt mindre torde någon instruktion härom ha utfärdats. Det har helt överlämnats till brandmannens eget avgörande, vad som skall företagas och till hans goda omdöme måste man naturligtvis allt fortfarande lita, men kurserna giva nog mängden det intrycket, att man i regel skall göra något på stället. Enligt min åsikt är det vid många tillfällen

bättre att icke föregripa läkarens behandling eller i varje fall göra så litet som möjligt. Några synpunkter på frågan må därför tillåtas.

Den hjälp, som kan lämnas på olycksplatsen med dess för sjukbehandling oftast synnerligen ogynnsamma förhållanden och dessutom lämnad av amatörer måste bli av provisorisk och ganska omild natur. Man kan därför utgå ifrån, att endast sådana skador, som efter kort behandling på stället tillåta den skadade fortsätta sitt arbete, som fordra omedelbart ingripande för att rädda livet eller vid vilka avsevärd lindring under transporten till läkare genom ett ingripande kan beredas den skadade, böra tagas under behandling på stället.

Vilka äro då de vanligaste fallen i hva att taga befattning med?

Jag skulle vilja göra en uppdelning i två stora grupper, näm-

ligen yttre skador såsom sårskador, blödningar, benbrott och urledvridningar samt inre skador, förorsakade genom gasförgiftning, elektricitet, drunkning, strypning m. m.

Av de yttre skadorna äro sårskadorna ofta av sådan natur, att ett täckförband är tillräckligt för att sätta den skadade i stånd att omedelbart fortsätta sitt arbete. Rengöring av såret har då på grund av omständigheterna ganska ringa värde (sjukvårdaren kan ej tvätta sina egna händer, såret kan under det fortsatta arbetet förutsättas på nytt bli förorenat) och grundligare skötsel efter hemkomsten bör i alla fall företagas. Pensling med jodsprik kan därför anses fullt tillräckligt. Risken för att en yttlig infektion skall sprida sig under några timmar är minimal.

Större sårskador böra omedelbart sändas till läkare. En rengöring av såret är då onödigt och bandagering bör göras så enkel som möjligt för att ej pågå i onödan. En ombunden näsduk är ofta tillräckligt.

Brännsår böra bestrykas med brännsårssalva och vid svårare fall bör patienten skickas till läkare och då utan att eventuella blåsor öppnas och utan bandage, för att ej heller detta skall riva sönder dylika.

Är skadan förbunden med starkare blödning, speciellt kraftigare pulserande sådan, tydande på att en pulsåder är skadad, kan livet stå på spel på få minuter. Här gäller alltså ett hastigt ingripande för att få blodflödet stillat. I regel inträffa pulsåderskador å armar och ben, värest behandlingen också är lättast att utföra. Denna består i åtsnörning med gummibinda, gummislang, svängrem, hängsle eller i nödfall med handduk eller näsduk, hopknuten och kringvriden med pinne. Tryck-

ket skall anläggas å kroppsdelen mellan hjärtat och såret och dragas åt "obarmhärtigt" hårt för att bli effektivt. Själva såret kan täckas med vad som helst. Risken för infektion är vid kraftig blödning ännu mindre än vid lindrigt blodflöde och snabbaste transport till läkare är ofrånkomlig. Ett dylikt förband kan ligga två timmar utan risk för kallbrand och längre tid tager väl numera knappast en transport till läkare för en brandkår.

Ett benbrott eller en urledvrickning bör på olycksplatsen behandlas endast om en svårare eller längre transport förestår. Kan man bädda mjukt under den skadade lemmen och undvika spjälning och förbindning, gör man härigenom oftast både läkaren och framför allt patienten den största tjänsten. Ofta blir nämligen en ytterligare söndertrasning av vävnaderna kring brottet följderna av spjälningen. — Sök aldrig draga en urledvriden ledgång i rätt läge på stället. Har olyckan träffat en fotled, så skär gärna upp stöveln eller kängan för att undvika trycksmärtor vid ledens kraftiga och i regel hastiga ansvälning.

Att i den andra gruppen sammanförts olycksfall av så olika slag som gasförgiftning, förlamning genom elektricitet, drunkning och strypning, beror på, att de alla förorsaka kvävning. I regel inträder hastigt sanslöshet i förening med inställd andnings- och hjärtverksamhet. Här blir det oftast icke fråga om att skicka den förolyckade till läkare, utan tvärtom att skicka denne till olycksplatsen. Snabbt påbörjad och ihållande behandling medelst konstgjord andning m. m. (se "Återupplivning" denna tidskrifts häften n:r 6 och 7/1933) är nämligen härvidlag ofta enda räddningen. Endast såvilda be-

handlingen kan fortgå även under transporten är en sådan att rekommendera. Detta är möjligt på ett lastflak eller på golvet i en ambulansbil men icke i en personbil. Uppehåll får endast ske ett kort ögonblick för den förolyckades förande ut i frisk luft, för hans upplyftande å bilen samt för ombyte av rörelsegivare.

En form av kvävning, som dess bättre sällan förekommer och som nog endast ambulanspersonalen ställes inför, är den, som förorsakas av köttbit eller dylikt i luftstrupen. I regel är väl ett ingripande rätt hopplöst, när ambulansen anländer. Konstgjord andning har givetvis intet värde förrän biten avlägsnats, varför ansträngningarna i första hand böra inriktas härpå. Jag skulle vilja råda till följande, allt utfört i snabbaste tempo. Sök avlägsna biten med fingrarna. Misslyckas detta, så bär den förolyckade, ej på bår utan på nacken (vanlig bärning) och bär honom under stötar så omilt som möjligt till ambulansen, där han lägges framstupa över knäna på en sittande medhjälpare och behandlingen fortsättes med kraftiga stötar i ryggen mellan nedre delen av skulderbladen, allt under det högsta möjliga fart hålles till läkare. Bärningen nedför trappor torde vara den effektivaste behandlingen, och rent ut sagt spelar ett par bräckta revben ingen roll i denna situation. Ett knivstyng i luftstrupen under struphuvudet kan både rädda och döda, varför det ej kan rekommenderas åt lekmannen.

Det torde numera i vårt land ingenstädes, där en brandkår uppträder, innebära någon omöjlighet eller ens svårighet att inom rimlig tid uppbringa en bil, med vilken en skadad kan föras till läkare eller läkare hämtas till platsen. Det erfordras varken ambu-

lansbil eller ens personbil, ty i många fall är vid sjuktransport en lastbil mera användbar än en personbil, om man bäddar på flaket med sängkläder eller hö. Även brandbilen, om sådan finnes, kan användas.

Det kan förtjäna påpekas, att en sjuktransport ganska sällan vinner på att ske i utryckningsfart. Undantag finnas naturligtvis och bedömande bör ske från fall till fall, men i regel är en mjuk och lugn körning mera värdefull än en hastig. En skadad är mera känslig för stötar och skakningar än en vanlig passagerare.

I regel medföra icke blott ambulanser utan även utryckningståg förbandslådor. Mig förefaller det emellertid, att de merendels äro onödigt rikhaltigt och dessutom opraktiskt utrustade. Ofta medföres sjukhusutrustning och apotek i miniatyr, vilket åtminstone när det gäller ett brandfordon måste anses överflödigt. Man påträffar sålunda ej sällan en mängd flaskor med innehåll och etiketter, som en icke-apotekare eller läkare absolut ej har en aning om, vare sig i fråga om användning, dosering eller verkan. När och i vilken mängd skall en vätska, rätt och slätt benämnd "hjärtstillande droppar" givas och vartill tjäna sublimatabletter, som före användning skola lösas i en liter vatten (hur lång tid tager det)? Vore ej ett glas värdefullare än en rondsål? — Hur länge äro medikamenterna användbara? Bruksanvisning saknas alltid, men väl finnes ett häfte "Första hjälpen vid olycksfall", som dock mera torde höra hemma på övningsplatsen än på brandplatsen. Annars borde även exercisreglemente medföras.

Icke minst i detta fall innebär överorganisation en fara, kanske rent av en allvarlig sådan genom

de misstag, som av okunnighet, i hastigheten och mörker kunna begås.

Jag skulle vilja föreslå följande ingredienser, som alla hava fördelen av att vara billiga, hållbara och till sin användning lättbegripliga för vem som helst. Bomull, gasbindor (5 och 10 cm. breda), elastoplast, dels i form av småbandage, dels bred, några dm. lång, jodsprit i flaska med pensel i korken, brännsårssalva, sax, pincett, gummislang till tryckförband samt dricksglas.

Elastoplast är ett mycket gott täckförband, bestående av häfta med därå anbragt kompress. Det finnes i avpassade förband av olika storlekar och kan även köpas metervis. Förbandet blir så mjukt, att man utan svårighet kan böja ett finger under det samma. Låter man det gå runt om, så att ändarna täcka varandra, lossnar det ej heller varken för yttre väta eller för svett.

Flaskan med jodsprit bör vara innesluten i trähylsa, enär joden eljest verkar starkt rostbildande å pincett och sax, även om dessa äro förnicklade. För övrigt är bäst använda dylika av rostfritt stål. Knappnålar böra vara av

mässing i stället för numera rätt vanliga av stål (rostfria finnas ej).

Pincetten skall vara sådan, att den verkligen duger till avsett ändamål, nämligen att draga ut stickor med.

Gummislangen bör antingen vara försedd med lås, då 0,75 m. räcker, eller också c:a 1,5 m. lång och ungefär 10 mm. i diameter.

I en hel del av våra städer och övriga samhällen har Svenska Röda Korset organiserat s. k. olycksfallsberedskap, som ständigt står alarmberedd. Det är av synnerligen stort värde, om samarbete mellan dylik beredskap och brandkåren kan etableras, så att vid större eldsvådor eller annan räddningsverksamhet en dylik sjukvårdsavdelning kan via brandstationen alarmeras och omedelbart utrycka för att på eldstället stå beredd att taga hand om ev. skadade, både brandmän och andra. Med sin speciella utbildning och utrustning ha de större förutsättningar härför än vi brandmän, varjämte brandkårens personal ej onödigtvis behöver dragas från sin egentliga uppgift.

Curt Bergström.

Ekonomiska konsekvenser av tillämpningen av 24 § brandstadgan den 15 juni 1923.

(Konsulent Gustaf Braun.)

(Forts. från nr 2.)

Fall 2.

**Kungl. Maj:ts utslag den
5 november 1930.**

På sammanträde den 30 oktober 1926 hade kommunalstämman i Söraby socken av Kronobergs län antagit upprättat förslag till brandordning för Rottne stationssamhälle och samhället

Rydet. Brandchefen i Växjö, som anmodats yttra sig över det antagna förslaget, föreslog i avgivet utlåtande vissa ändringar och tillägg till brandordningen, innefattande bland annat bestämmelser om gränserna för brandordningens tillämplighetsområden samt en bestämmelse att under fem år, från det den blivande brandkåren trätt i verksamhet, ur

kommunalkassan skulle utgå ett årligt anslag för underhåll om 200 kr., vilket skulle utgöra ersättning för kåren i brandordningen ålagd skyldighet att inom hela socknen kostnadsfritt biträda vid eldsläckning, under det att övriga kostnader för nyanskaffning och underhåll skulle bestriidas av vederbörande tillämpningsområde enligt bestämmelser, som de själva komme att besluta.

Dessa av brandchefen i Växjö föreslagna ändringar och tillägg till brandordningen antogs av kommunalstämman den 27 dec. 1929, varjämte stämman beslöt att underställa sina beslut K. B:s prövning.

Över dessa beslut anfördes besvär hos K. B. i Kronobergs län under yrkande, att desamma måtte undanröjas. Såsom skäl härför uppgavs, att stämmans ordförande hade vägrat att till behandling upptaga vid stämman framställt förslag, att ärendet skulle, enär de flesta vid stämman närvarande icke varit i tillfälle att sätta sig in i detsamma, bordläggas. Frågans ekonomiska innebörd hade icke blivit utredd. Gränserna för brandordningens tillämpningsområden vore i närmare angivna avseenden olämpliga.

K. B. utlät sig i utslag den 18 mars 1930: Enär, sedan vid kommunalstämmans behandling av frågan om antagande av förslag till brandordning för Rottne stationssamhälle och samhället Rydet ordföranden förklarar stämman sakna befogenhet att till behandling upptaga väckt förslag om uppskov med förevarande frågas avgörande, yrkande icke, såvitt handlingarna utmärkte, gjorts, att ordföranden skulle åläggas framställa proposition å förslaget till uppskov, utan stämman låtit bero vid ordförandens förklaring, funne K. B. skäligt lämna besvären utan bifall.

Genom underdåniga besvär fullföljde klaganden sin i målet förda talan, men Regeringsrätten fann genom utslag den 5 november 1930, på den av K. B. åberopade grunden, och då klaganden icke i övrigt styrkt någon omständighet av beskaffenhet att jämlikt par 75 förordningen om kommunalstyrelse på landet kunna föranleda upphävande av eller ändring i kommunalstämmans klandrade beslut, ej skäl att göra ändring i det slut, vartill K. B. i målet kommit.

Av dessa båda prejudikat framgår alltså, att om för särskilda, till varandra gränsande delar av olika kommuner erfordras eller önskas gemensam brandordning, så bör detta ordnas genom kommunalförbund enl. lagen den 13 juni 1919, under det att om brandordningens tillämpningsområden ligga inom samma kommun, kommunalstämman är behörig antaga brandordning och anslå medel till brandkår.

Brandsynförrättningarna i Köping.

Detta långdragna och segslitna mål har nu äntligen blivit avgjort hos Kungl. Maj:t genom utslag den 14 januari 1938 i Regeringsrätten.

År 1924 fastställde K. B. i Västmanlands län underställt förslag till brandordning för Köping. I denna hade intagits föreskrift av innehåll, att på stadens ytterområden, vilka äro av landsbygds natur, någon "kommunal" brandsyn icke skulle förrättas, "utan ombesörjes dylik syn genom ombud av vederbörande brandstodsbolag eller på annat sätt, som framdeles kan varda bestämt".

Denna bestämmelse, som står i uppenbar strid mot gällande brandstadga, borde naturligtvis aldrig hava fått passera K. B:s

censur. Så skedde emellertid och K. B. fastställde brandordningen med den författningsstridiga bestämmelsen.

År 1933 gjordes, bestämmelsen till trots, "kommunal" brandsyn på vissa ytterområden, varvid en del förelägganden gjordes av nämnden.

Över dessa förelägganden anförde en del fastighetsägare besvär hos magistraten i staden, som emellertid ogillade desamma. Klagandena fullföljde sin talan hos K. B., som, helt konsekvent naturligtvis, undanröjde brandsynenämndens beslut, enär enligt den av samma K. B. fastställda brandordningen den "kommunala" brandsynenämnden icke ägt befogenhet att göra några förelägganden inom dessa ytterområden.

Över detta K. B:s beslut anförde stadsfullmäktige underdåniga besvär, men Kungl. Maj:t i regeringsrätten fastställde K. B:s utslag den 12 juni 1934.

För att komma ifrån liknande besvärligheter ändrade stadsfullmäktige år 1937 brandordningen därhän, att sådan brandsyn, som stadgas i 10 § brandstadgan, skulle förrättas inom hela stadsområdet, men gjorde den inskränknigen, att brandsyn skulle förrättas allenast vartannat år.

Över detta stadsfullmäktiges beslut anförde en del fastighetsägare på ytterområdena besvär hos K. B. och yrkade, att K. B. skulle upphäva stadsfullmäktiges beslut och förklara brandsyn icke vara erforderlig för ifrågavarande områden.

Dessa besvär lämnade emellertid K. B. utan avseende och fastställde brandordningen i enlighet med stadsfullmäktiges beslut.

De klagande fullföljde sin i målet förda talan genom underdåniga besvär, men Kungl. Maj:t fann genom utslag den 14 janua-

ri 1938 ej skäl att göra ändring i K. B:s överklagade beslut.

Kommunalborgmästare.

Kungl. Maj:t har genom olika beslut under tiden från och med den 15 oktober till och med den 23 december 1937 fastställt reglementen för kommunalborgmästarna i städerna Borgholm, Arvika, Lysekil, Vetlanda, Tidaholm, Örnsköldsvik, Lidingö, Öregrund, Falkenberg, Haparanda, Östhammar och Mölndal.

Då genom det polisreglemente för riket, som utfärdades den 26 september 1925, blivit bestämt, att chefskapet över polisväsendet i stad, där Magistrat ej finnes, skall tillkomma kommunalborgmästaren, eller, där sådan ej finnes, stadsstyrelsens ordförande, framgår härav, att sådan handräckning, som enligt stadgandena i 14 och 21 §§ brandstadgan skall lämnas av polismyndigheten, skall i stad under landsrätt begäras hos polischefen d. v. s. kommunalborgmästaren resp. stadsstyrelsens ordförande.

I de ovan uppräknade städerna skall alltså ansökan om nysnämnda handräckning ingivas till kommunalborgmästaren. (Jämför Brandstadgan. Kommentarer och handledningar. Svenska Brandskyddsföreningens Handböcker V sid. 111.)

Kommunalfullmäktige äro befogade att besluta, att landskommun skall ingå såsom medlem i brandkårsförbund och betala stadsgad avgift härför.

På sammanträde den 28 sept. 1936 behandlade kommunalfullmäktige i Norsjö socken ett förslag, att socknen skulle ingå såsom medlem i Västerbottens läns brandkårsförbund. Medlemsavgiften för socknen i förbundet

skulle bliva omkring 125 kronor. Vid företagen omröstning i ärendet avgåvos 13 röster för bifall till förslaget, under det att 12 röster avgåvos för avslag å detsamma. Med anledning härav förklarades, att enär förslaget även innefattade fråga om beviljande av anslag till nytt ändamål och härför erforderlig majoritet icke ernåtts vid omröstningen, fullmäktige beslutat avslå förslaget.

Över detta beslut anförde P. W. U. besvär hos K. B. i Västerbottens län med yrkande, att K. B. måtte upphäva kommunalfullmäktiges beslut och förklara, att kommunalfullmäktige hade beslutat bifalla förslaget.

K. B. utlät sig i utslag den 5 november 1936, att enär frågan

om socknens anslutning till förbundet icke kunde anses innefatta sådant ämne, att för beslut härom erfordrats 2/3 av de i omröstningen deltagandes röster, prövade K. B. lagligt förklara kommunalfullmäktige hava beslutat, att socknen skulle vara ansluten till förbundet.

Hos Kungl. Maj:t anförde J. S. underdåniga besvär över detta K. B:s beslut och yrkade beslutets undanröjande och fastställelse av kommunalfullmäktiges avslag på förslaget.

Men Kungl. Maj:t i Regeringsrätten fann i utslag den 27 maj 1937 ej skäl till ändring i K. B:s överklagade beslut.

—f.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Östergötlands Brandkärsförbund.

Brandkonsulent: F. d. v. Brandchef J. M. Wahlström.

Exp.: Östergötlands läns Brandstodsbolag, Linköping. Telefon 153.

Östergötlands Brandkärsförbunds styrelses årsberättelse för år 1937.

Förbundets styrelse har under året utgjorts av landshövding Karl Tiselius, ordförande, direktör Per Tollin, vice ordförande, direktör C. L. Sabelström, kassaförvaltare, och godsförvaltare Åke Joachimsson, Linköping, samtliga valda för tiden intill årsmötet 1938, kantor K. A. Hedrén, Viby, och kapten Johan Segerstéen, Hamra, valda för tiden intill årsmötet 1939 samt landsfiskal C. G. Sundius, Valdemarsvik, och byggmästaren Karl Johansson, Wäderstad, valda för tiden intill årsmötet 1940.

Suppleanter: Folkskolläraren Einar Wahlström, Ljungsbro, brandchefen Tore Nylund, Vadstena, brandchefen Henrik Karlsson, Borensberg, och brandchefen Aug. Wallenthin, Motala.

Med det årligen välvilligt utanordnade anslaget från Östergötlands läns Brandstodsbolag har Brandkärsförbundet varit i tillfälle att ytterligare utvidga sin verksamhet till gagn för brandskyddet å länets landsbygd.

Bland annat har Brandkärsförbundet även i år genom Brandstodsbolaget beretts tillfälle att

tilldela 25 frivilliga brandkärer vardera ethundra kronor i omkostnadsbidrag.

Desutom har Brandstodsbolaget i och för nyanskaffning av brandredskap lämnat följande bidrag till här nedan nämnda brandkärer:

Borensbergs brandkår	Kr. 1,000
Herrberga	” ” 500
Kullerstads	” ” 5,000
Kärna	” ” 800
Malexanders	” ” 1,800
Mantorps	” ” 2,000
Ringarums	” ” 800
Vårdnäs	” ” 2,000
Summa kronor	13,900

Här må även framhållas, att brandstodsbolaget med bidrag gått utanför brandkårsförbundets krets, då det tilldelat Tranås brandkår kr. 2,000:— för anskaffning av bogserbar motorspruta. Vid mottagandet av detta bidrag har Tranås brandkår kontraktsevenligt förbundit sig att, när det påkallas och hinder icke möter, söka bringa verksam hjälp vid eldsvådor i de östgötasocknar, som äro så närbelägna Tranås, att uttryckning därifrån är önskvärd.

Summan av de räntefria lån, som Brandstodsbolaget under året beviljat brandkärerna i länet, utgjorde kr. 28,000:—.

Vidare har Brandstodsbolaget bekostat en genomgående reparation av den vid Finspongs brandkår uppställda Renaultsprutan. Reparationen har utförts vid brandkårens verkstäder i Linköping.

De till brandkårsförbundet anslutna brandkärerna disponerade vid årsskiftet ej mindre än 67 bogserbara motorsprutor, 16 brandautomobilar med fasta pumpar samt 37 redskapsbrandautomobilar.

Brandredskapsbilar har under årets anskaffats av Skenninge,

Kärna, Borensbergs och Kullerstads brandkärer.

Brandkårsförbundets medlemsantal har under året utökats med följande kärer:

Borggårds Bruks brandkår, Vårdnäs kommunala brandkår samt frivilliga brandkärerna i Jonsberg, Malexander, Godegård och Kullerstad. Vid årsskiftet voro till brandkårsförbundet anslutna 26 frivilliga, 20 borgarbrandkärer, 11 bruks- och industribrandkärer samt de 2 yrkesbrandkärerna i Norrköping och Linköping eller tillsammans 59 brandkärer.

Brandordning har av länsstyrelsen fastställts för frivilliga brandkärerna i Horn, Hästholmen och Österbymo.

Besök och organisationsarbete för bildande av nya brandkärer har av brandkonsulenten verkställt i Godegård, Vårdnäs och Kullerstad. Instruktiva föredrag rörande det förebyggande brandskyddet och åtgärder vid eldsvådor hava hållits vid lantmannaskolan å Omberg, lantbruksskolan i Bjärka Säby och folkhögskolan i Lunnevad. Då brandkonsulenten av hälsoskäl varit hindrad att på utsatta tider komma till de två sistnämnda skolorna, hava föredragen därstädes hållits av chefen för Linköpings brandkår, friherre Abr. Leijonhufvud.

Vidare har brandkonsulenten, därtill anmodad, lämnat såväl skriftliga som muntliga förslag och anvisningar för nyanskaffning av brandredskap samt för övriga anordningar av brandskydd.

Brandkonsulenten har under året företagit 26 besök vid kärerna, varvid inspektioner, instruktioner och tillämpningsövningar ägt rum. Där så kunnat ske har två eller flera brandkärer övats samtidigt. En större

samövning har av brandchefen i Skenninge, kapten Parment, i närvaro av brandkonsulenten och ett stort antal för brandväsendet intresserade personer anordnats vid St. Hilltorp, där ej mindre än 7 brandkårer deltog. Denna övning var väl tillrättalagd av ledaren och samtliga kårer skötte sig utmärkt.

Under året har brandkonsulenten även beretts tillfälle att besöka Riksförbundets konsulent- och årsmöte i Stockholm den 28—31 augusti samt A/B Pumpindustris i Göteborg den 18 dec. anordnade uppvisningar i skumsläckning.

Skriftlig rapport över brandkonsulentens verksamhet har avgivits till styrelsen och Svenska Brandkårerans Riksförbund.

Årsmöte hölls i Motala den 26 juni under mycket stor tillslutning.

Efter samling å Motala brandstation företogs besök vid Motala sockens nyuppförda brandstation samt vid Aktiebolaget Arctic's verkstäder, där slutligen verkstadsens brandkår höll en utmärkt uppvisning i skumsläckning.

Årsmötets förhandlingar avhöllos å biograflokalen Roxy under ordförandeskap av styrelsens ordförande, landshövding Karl Tiselius.

Vid årsmötet företagna val utföllo sålunda:

I tur avgående styrelseledamöterna landsfiskal C. G. Sundius, Valdemarsvik, och byggmästaren Karl Johansson omvaldes för tiden intill årsmötet 1940.

Till styrelsesuppleanter återvaldes i följande ordning: folkskolläraren Einar Wahlström, Ljungsbro, brandchefen Tore Nylund, Vadstena, brandchefen Henrik Karlsson, Borensberg, och brandchefen Aug. Wallenthin, Motala.

Förutvarande revisorn, kapten

H. G. Clausen, Berg, omvaldes samt till revisor efter godsägaren Viktor Andersson, Åbylund, som undanbett sig återval, nyvaldes förste revisorssuppleanten friherre Gustaf Lagerfelt, Frösle.

Till revisorssuppleant återvaldes förutvarande lantbrukaren Josef Pettersson, Kettilstad, samt nyvaldes efter friherre Lagerfelt, brandchefen C. E. Parment, Skenninge.

Svenska Brandkårerans Riksförbunds silvermedalj jämte diplom överlämnades av landshövdingen till brandchefen Aug. Wallenthin, Motala, vice brandchefen John Svensson, Motala, förre brandchefen Th. Davidzon, Herrberga, samt brandstyrelseledamoten, fabrikkör S. Blondell, Odeshög.

Vid årsmötet höll förste brandkapten Torsten Mohlin, Stockholm, ett synnerligen instruktivt föredrag, beledsagat av skioptikonbilder och benämnt "Synpunkter om eldsläckning".

Riksförbundets sekr. kapten E. Gillner, Stockholm, höll därefter ett kortare anförande, berörande en från Kärna brandkår till Riksförbundet gjord framställning, att genom Riksförbundets förmedling upprättades en inköpscentral, där brandkårer kunde tillhandahållas brandredskap till förmånligare pris än nu vore fallet, vilket Riksförbundet, enligt talaren, dock ej kunde gå in för. Däremot hade samarbete sökts med standardiseringskommittén för att på denna väg söka åstadkomma billigare inköpsmöjligheter.

Årsmötets förhandlingar voro härmed avslutade.

Sedermera voro samtliga deltagare av Östergötlands läns Brandstodsbolag inbjudna till lunch å utställningsrestauranten, varpå flertalet mötesdeltagare besågo Motalautställningen och därvid

ägnade särskild uppmärksamhet åt den av Svenska Brandskyddsföreningen samt brandstodsbolaget gemensamt anordnade propagandautställningen för brandskydd. Brandkårsförbundet har haft följande inkomster och utgifter:

Inkomster:

Kassabehållning från år 1936	Kr.	152: 84
Influtna årsavgifter	”	570: —
Anslag från Östergötlands läns Brandstodsbolag	”	6,500: —
Sparkasseränta	”	15: 87
	<u>Kronor</u>	<u>7,238: 71</u>

Utgifter:

Rese- och dagtraktamente till styrelsen	Kr.	88: —
Arvode till konsulent, sekreterare och kassaförvaltare ..	”	550: —
Konsulentens resekostnader m. m.	”	631: 80
Omkostnader för årsmötet	”	284: 60
Postporto och div. utgifter	”	82: 90
Olycksfallsförsäkringsavgifter	”	1,822: —
Anslag å etthundra kronor vardera till kårerna i Bankeberg, Berg, Fivelstad, Gryt, Herrberga, Hjulsbro, Horn, Hycklinge, Hellestad, Hästholmen, Jonsberg, Kettilstad, Kvarsebo, Kärna, Ljungsbro, Malexander, Mantorp, Medevi, Ringarum, Ryds- näs, Skedet, Skärkind, Ulrika, Wist och Wäder- stad	”	2,500: —
Årsavgifter till Riksförbundet	”	550: —
Kassabehållning: Innestående å sparkassebok ..	233: 63	
å postgiro	495: 78	729: 41
	<u>Kronor</u>	<u>7,238: 71</u>

Skånska brandkårsförbundet.

Konsulent: Ljtnant *F. Rosenberg*. Exp.: Odengatan 16, Eslöv. Telefon 1053.

Kullabygdens brandmän på instruktionskurs i Mjöhult.

Kullens brandkårsrets som för närvarande består av 11 frivilliga brandkårer nämligen Mölle, Väsby, Jonstorp, Mjöhult, Lerberget, Viken, Allerum, Kattarp, Fleninge, Kågeröd och Ekeby samtliga i Luggude härad, nordvästra Skåne, hade lördagen den 22 och söndagen den 23 januari i Mjöhult anordnat en instruktionskurs för frivilliga brandmän med ett rekordartat stort antal deltagare.

Sålunda deltog på lördagen omkring ett 100-tal och på söndagen voro närmare 150 närvarande.

Kursen öppnades på lördagseftermiddagen av kretsens ordf. patron Gunnar Stensson, Kattarp, som i ett hälsningsanförande särskilt vände sig till de båda kursledarna brandkonsulenten ljtnant Rosenberg, Eslöv, som uppgett programmet för kursen, samt befälsaspiranten vid Malmö brand-

kår, fänrik Lind. Konsulent Rosenberg höll dagens första föreläsning över ämnet "Elden och dess natur" omedelbart följt av ett föredrag om "Motorsprutor och pumpar", varefter det blev fänrik Linds tur att föreläsa om "Slangvård". Sedan konsulenten hållit ytterligare två föreläsningar, den första om "Rökskyddsmateriel" och den andra om "Hydrodynamik", avslutades lördagens program med ett trevligt samkväm med supé, tal och sång, där isynnerhet Skånes populäre konsulent, löjtnant Rosenberg hyllades.

Söndagens program upptog även en del praktiska övningar och inleddes kl. 10 f. m. med en övning med gasmasker i rökfyllda rum med konsulenten som ledare. Sedan vidtog en praktisk övning i konstgjord andning, vilken följdes av en brandövning av Mjöhults brandkår, där delvis nya metoder tillämpades förestavade av konsulenten. Sedan fänrik Lind demonstrerat räddning medelst räddningslina, gjordes uppehåll för middag. Efter middagrasten föreläste konsulenten

om "Släckningsmedel och metoder" och fänrik Lind om "Skumsläckning". Och så blev det åter konsulentens tur att tala om "Seriekörning". Efter en kort kaffepaus höll brandchefen i Kattarp ett inledningsanförande över vilka förebyggande åtgärder en brandchef bör vidtaga för säkerställande av vattentillgången vid eldsvåda följt av en stunds diskussion i såväl denna som andra för dagen aktuella frågor. Till sist talade konsulenten om lagar och föordningar som beröra brandväsendet och som avslutning visades en film upptagen av konsulenten. Sedan kursledarna med några hjärtliga ord avtackats av hr Stensson, var den ytterst innehållsrika och instruktiva kursen till ända. Att belåtenheten var stor hördes tydligt från de olika deltagarna vilka samt och synnerligen uttalade sin stora tillfredsställelse med såväl programmet, som ock med de båda kursledarnas synnerligen tydliga och klarläggande framställning av de olika ämnena.

Oscar Andersson.

Älvsborgs läns brandkårsförbund.

Brandkonsulenter: Överstelöjtnant R. Stridbeck. Exp.: Sven Eriksonplatsen 1, Borås. Tel. 1576.

F. d. Brandchef C. Hallin. Trollhättan. Tel. 321.

Ur redogörelse över förbundets verksamhet under år 1937.

Verksamheten i allmänhet.

Brandkårsförbundet kan konstatera en fortgående utveckling under detta sitt adertonde verksamhetsår.

Nya brandkärer hava organiserats på en del orter, som förut icke haft något brandvärn.

En ökad duglighet i att kunna släcka och förminska brandskadorna har av brandkärerna tydli-

gen påvisats under släckning av de 208 kända eldsvådor i länet, vilka kärerna under året haft att bekämpa. Detta synnerligen beaktansvärda förhållande torde för flertalet brandkärer få tillskrivas förbundets undervisande verksamhet, vilken fortfarande huvudsakligen inriktas på läran om eldsläckningsarbetets rätta utförande.

Förbundets första längre instruktionskurs, en kurs om 7 dagar för brandkårsledare, var anordnad vid Borås brandkår den 12—18 april 1937. Huvudändamålet med kursen var att meddela chefer och vice chefer för brandkårer utbildning i eldsläckning. I kursen deltog 22 dylika chefer från 21 olika brandkårer, varjämte 3 chefer voro närvarande vid vissa delar av kursen. Utan tvekan torde kunna påstås, att kursen givit eleverna en beaktansvärt ökad förmåga i att kunna släcka o. släcka väl med minsta möjliga brandskador. Tyvärr synes dock vara så, att denna utbildnings slutförande till dess samtliga brandkårs chefer inom länet beretts tillfälle genomgå den, måste utsträckas till en tid av många år framåt på grund av brist på ekonomiska tillgångar för kursernas avhållande.

Medlemsanslutningen.

Vid årets slut voro 75 brandkårer anslutna till förbundet mot 72 st. 1936. 4 nya kårer hava under året tillkommit, nämligen i Horred, Strömsfors, Sätilla och Carlmarks fabriksbrandkår i Älvängen, men då Wingqvistska fabriksbrandkåren i Fritsla avgått, utgör ökningen 3 kårer.

De under föregående år bildade brandkårsföreningarna i Fåg-lavik och Vegby hava ännu ej lyckats organisera sina brandkårer.

Landstingets inrättningar voro fortfarande 30 st. Antalet enskilda medlemmar i förbundet har ökat till 7 st.

Räkenskaperna under 1937

framgå av nedanstående uppställning, som är en avskrift av den avgivna revisionsberättelsen.

Inkomster:			
Behållning från 1936	Kr.	1,604:	87
Försåld litteratur	"	30:	75
Landstingets avgifter för 30 inrättningar	"	600:	—
Anslag från Elfsborgs läns brandstodsbolag	"	2,000:	—
Medlemsavgifter från 75 brandkårer	"	778:	80
Medlemsavgifter från 7 enskilda medlemmar	"	71:	60
Riksförbundet, bidrag till instruktionskurser	"	500:	—
" för porton vid inkassering av årsavg.	"	17:	25
Bankränta	"	64:	17
	Kronor	5,667:	44
Utgifter:			
Expeditionskostnader	Kr.	241:	27
Avgifter till Riksförbundet för prenumeration m. m.	"	75:	—
Skiotikonbilder och fotos	"	55:	65
Inventarier och litteratur	"	13:	15
Konsulentkostnader i norra länsdelen	"	1,289:	05
D:o i södra länsdelen	"	1,423:	64
Instruktionskurs för brandkårsledare	"	424:	15
Instruktionskurs vid förbundsmötet i Borås	"	235:	55
Sekreterarearvode	"	200:	—
Kassaförvaltarearvode	"	150:	—
	Kronor	4,107:	46
Överföring till stipendiefonden	"	110:	—
	Kronor	4,217:	46
Behållning till 1938, innestående i bank	"	1,449:	98
	Kronor	5,667:	44

Älvsborgs läns Brandkårsförbunds stipendiefond.

Inkomster:

Behållning från 1936	Kr.	167:19
Överföring från förbundskassan	"	110:—
Gåvor av enskilda och bolag	"	2,722:81
Bankränta	"	43:19
	Kronor	3,043:19

Utgifter:

Behållning till 1938, inestående i bank	Kronor	3,043:19
---	--------	----------

Brandkårsförbundets stipendiefond.

har, såsom framgår av räkenskaper, avsevärt ökat under 1937, tack vare välvilliga givare, till vilka förbundet frambär sin stora tacksamhet.

På grund av att den låga inlåningsräntan icke kan medgiva utdelande av stipendier förrän efter flera år framåt, beslöt styrelsen att söka få fondens belopp ökat genom hänvändelse till bl. a. sparbanker i länet med anhållan om gåvor till stipendiefonden.

Förbundsmötet.

Detta avhölls den 14 augusti i Borås. Representerade voro 25 brandkärer. Av beslutet anföras följande.

Ansvarsfrihet beviljades styrelsen och kassaförvaltaren för 1937 års förvaltning.

Val, varvid utsågos:

Till styrelsemedlemmar t. o. m. förbundsmötet 1940: Ingenjör M. Wenander, Dalsjöfors, och brandchefen S. Mångberg, Vänersborg, samt nyvaldes t. o. m. förbundsmötet 1938 direktör R. Claeson, Uddebo (efter avlidne disponent C. Bruswitz) och t. o. m. förbundsmötet 1940 brandchefen E. Stenberg, Lerum (efter avlidne riksdagsman C. Lorentzon).

Till styrelsesuppleanter omvaldes t. o. m. förbundsmötet 1940 brandchefen Hj. Janson samt nyvaldes t. o. m. förbundsmötet 1938 brandchefen P. Lundgren,

Borås, och disponent G. Östlund, Limmared, och t. o. m. förbundsmötet 1940 lantbrukare J. Lorentzon, Ledet.

Till revisorer omvaldes: Ingenjör S. Svensson, Kinna, och brandchefen E. Levinson, Dalsjöfors.

Till revisorssuppleanter omvaldes: Disponent J. Blomqvist, Svenljunga, och ingenjör T. Ek, Rydal.

Efter dessa val utgöres styrelsen av: Ordförande: Landshövding A. von Sneidern, vald t. o. m. förbundsmötet 1938. Vice ordf.: Överstelöjtnant R. Stridbeck, vald t. o. m. förbundsmötet 1939. Styrelsemedlemmar, valda t. o. m. förbundsmötet 1938: Brandchefen H. Nelson, Kinna, o. dir. R. Claeson, Uddebo; valda t. o. m. förbundsmötet 1939: Brandkonsulent C. Hallin, Trollhättan, och godsägare S. Dicander, Uplo; samt valda t. o. m. förbundsmötet 1940: Ingenjör M. Wenander, Dalsjöfors, brandchefen S. Mångberg, Vänersborg, och brandchefen E. Stenberg, Lerum.

Styrelsesuppleanter, valda t. o. m. förbundsmötet 1938: Brandchefen P. Lundgren, Borås, och disponent G. Östlund, Limmared; valda t. o. m. förbundsmötet 1939: Kapten R. Kindgren, Viskafors, och handlanden H. Peterson, Brålanda, samt valda t. o. m. förbundsmötet 1940: Brandchefen Hj. Janson, Amål, och lantbrukaren J. Lorentzon, Ledet.

Medlemsavgifterna för 1938

bestämde till samma belopp som förut d. v. s. för brandkår 20 kr., varav 10 kr. till vårt förbund och 10 kr. till Riksförbundet samt för enskilda medlemmar 10 kr. Avgifterna skola inkasseras genom Brandkårsförbundet.

Förbundsmötets offentliga del. Inbjudna voro bl. a. Borås stads myndigheter, länets skogsvårdsstyrelse, Röda korset, gåvogivarerna till stipendiefonden, Luftskyddsforeningen i Borås samt pressen. Närvarande voro dessutom 143 medlemmar från 39 av förbundets brandkärer.

Herr ordföranden bringade samtliga de närvarande sin välkomsthälsning och förklarade mötets offentliga del för öppnad.

Instruktionskursen i samband med förbundsmötet.

Denna kurs, som var den fjortonde av förbundet anordnade, påbörjades därpå och fortsatte under följande dag. Ledare av kursen var överstelöjtnant Stridbeck med biträde av befäl vid Borås brandkår. Antalet deltagare i kursen var samma, som ovan angivits.

Brandkonsulenternas verksamhet under 1937.

Såsom brandkonsulenter hava tjänstgjort: i södra länsdelen överstelöjtnant R. Stridbeck och i norra länsdelen f. d. brandchefen C. Hallin.

I södra länsdelen har konsulenten besökt samtliga 41 brandkärer och därvid lämnat undervisning under övningar hos 38 brandkärer. Vid besöken hos ett flertal brandkärer har dessutom med cheferna diskuterats släckningsplaner för resp. samhällen. Förarbeten för organisation av nya brandkärer hava utförts på 15 platser. En del lokala brand-

stodsbolags ordföranden hava besökt för ernående av ekonomiskt stöd åt brandkärerna. Vid samtliga folkhögskolor inom länsdelen har konsulenten hållit föredrag om brandskydd och den nya skogseldslagen. Dessutom har föredrag för allmänheten hållits i norra länsdelen vid sammanträde för bildande av brandkårsförening i Älvängen.

Vid landstingets 16 inrättningar i södra länsdelen hava övningar hållits med personalen.

I norra länsdelen har konsulenter besökt samtliga 34 brandkärer och därvid undervisat under övningar hos 30 kärer. Förberedande organisationsarbete för nybildande av brandkärer har utförts på 5 platser. Landstingets 14 inrättningar hava besökts och övningar med personalen hållits på de flesta av inrättningarna.

Båda brandkonsulenterna hava på Riksförbundets bekostnad besökt Riksförbundets konsulentmöte och jubileumsmöte 1937 i Stockholm.

Brandkärernas förhållanden.

Tyvär är det så, att en del brandkärer icke insänt rapporter för sin verksamhet för 1937 i tid, så att full överblick över förhållandena kunnat erhållas vid denna årsredogörelses avfattande. Av de inkomna rapporterna och konsulenternas anteckningar torde emellertid kunna sammanställas följande.

Utryckning till eldsvådor hava under 1937 gjorts 208 gånger av 32 brandkärer.

Antalet brandbilar inom förbundet är 45 st. vid 32 brandkärer.

Transportabla motorsprutor finnas nu 82 st. vid 60 brandkärer. Övriga kärer hava fasta pumpverk, ångsprutor eller vattenledning. Endast 3 av länets

Gävleborgs läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: V. Brandchef R. J. Pannier. Exp.: Brandstationen, Söderhamn.

SILFORS SÅG I ALFTA ELDHÄRJAD.

Sex brandkärer i arbete.

Silfors sågverk i Alfta härjades söndagen den 6 mars av elden, varvid värden för c:a 50,000 kr. förstördes. Genom ett synnerligen berömvärt arbete av de tillkallade brandkärerna samt befolkningen i orten lyckades man förhindra en verklig katastrof, i det att själva sågverksbyggnaden och brädgården samt stora delar av Långheds by voro starkt hotade under den svåra storm, som rasade hela söndagen.

Elden utbröt i sågens elektricitetsverk vid 1/2 11-tiden på fm. Alfta och Långheds brandkärer, som genast alarmerades, hade just återvänt från en utryckning till Nordanå, och den senare kären, som är stationerad just vid Silfors, kunde därför ingripa omedelbart. Sedan anlände Edsbyns, Viksjöfors, Bollnäs köpings och Björkhamre brandkärer.

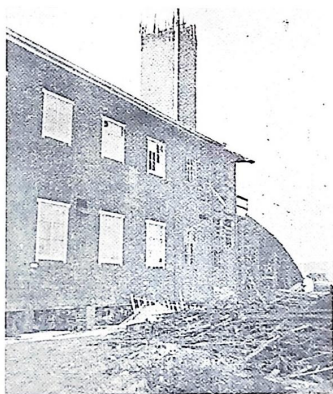
Till en början såg det oerhört kritiskt ut, enär den starka stormen hotade att kasta över elden till hela anläggningen och därifrån till flera gårdar i byn. Från

brandkärer äro utan maskindrivna släckningsanordningar.

Brandkårsfester hava hållits av allt flera brandkärer, vilka på detta sätt anskaffat medel till ny redskap, utrustning m. m., på en del platser med stora belopp.

Riksförbundets medalj tilldelades under 1937 följande personer, samtliga vid Alingsås brandkår: Brandmästare F. Hallgren, silvermedalj, och brandmännen J. Svedberg och K. Killander, bronsmedalj.

elektricitetsverket spred sig elden till det därmed sammanbyggda listhyvleriet och sedan till en materialbod samt badhuset. Elden

kastade sig sedan till ett spånmagasin med tillhörande banor. Den intilliggande sågverksbyggnaden antändes flera gånger men man var påpassligt framme och lyckades dock i stort sett rädda byggnaden. Flera eldhärdar under själva byggnaden släcktes i sin linda. Taket och en vägg blev dock rätt illa åtgångna.

Det 17 meter höga slangtornet som är sammanbyggt med sågverksbyggnaden tog också eld. Vattenstrålarna, som riktades mot detta blåstes undan av stormen, och man var tvungen att på olika sätt få upp slangarna i höjden för att kunna komma åt elden. 3 å 4 meter av tornets övre del avbrändes.

Brädgården var synnerligen starkt hotad, och flera gånger tog det eld under och i stabbarna. Vid ett tillfälle brann det under icke mindre än fjorton stabbar, men tack vare att ån ligger intill och folk så påpassligt och energiskt begöt varje eldhärd, lyckades man också klara brädgården. Den intilliggande gården, Olsvens antändes ett par gånger, men även där hann man släcka i tid. Efter ca tre timmar var den största faran avvärjd.

Att elden ej fick större omfattning, torde tillskrivas det utmärkt skickliga och energiska arbete, som de olika brandkårerna och icke minst ortsbefolkningen presterade.

De främmande brandkårerna fingo återvända på eftermiddagen. Eftersläckningen pågick hela natten, och även dagen efter voro sprutorna i gång.

Orsaken till eldens uppkomst torde ha varit kortslutning i kraftstationen.

MEDDELANDE.

Nomenklatur.

På Ingenjörsvetenskapsakademiens initiativ har tillsatts en nomenklaturkommitté med representanter från flera institutioner och från olika områden av industri och teknik. Kommitténs uppgift är att utgöra en reglerande och normgivande central för det tekniska — varvid detta ord bör fattas i dess vidsträcktaste betydelse — namngivnings- och definitionsarbetet i vårt land. Målet för kommitténs strävanden är en allmän standardisering av ett i allo fullgott och så vitt möjligt svenskt tekniskt ordförråd.

Flera organisationer ha redan tidigare tagit upp nomenklaturfrågan till behandling. Således har Jordbrukstekniska föreningen utarbetat nomenklatur för delar till praktiskt taget alla jordbruksmaskiner. Detta arbete är av stort värde, då samma maskindelar haft olika namn på skilda trakter i landet, vilket vållat besvär både för tillverkare, återförsäljare och köpare. Inom Ingenjörsvetenskapsakademien har enhetlig terminologi för svetsningstekniken utarbetats ävensom be-

träffande arbetsstudier o. oljeprodukter. Nomenklaturarbeten ha även utförts inom Sveriges standardiseringskommission, Svenska teknologföreningen, Svenska elektricitetsverksföreningen m. fl. organisationer.

Då för närvarande på åtskilliga områden — man behöver blott tänka på radio och flygväsen — ett intensivt nyskapande arbete pågår beträffande nomenklatur, torde det vara hög tid, att alla, som intressera sig för frågan, bli underrättade om ovannämnda nomenklaturkommittés existens. Kommittén emotser med tacksamhet meddelanden om redan förefintliga eller planerade arbeten rörande tekniskt ordförråd av vad slag det vara må. Kommittén ställer sig i den utsträckning det blir den möjligt till förfogande för granskning av dylika arbeten liksom den lämnar råd och anvisningar vid planerandet av sådana.

Kommittén vädjar till samtliga på ett eller annat sätt intresserade att medverka till att dess arbete blir så fruktbarande som möjligt. Utan denna medverkan

kan kommittén ej nå sitt mål — att bli en verkligt enande och samlande institution för tekniskt ordförråd och teknisk nomenklatur.

Alla meddelanden och förfrågningar ställas till Nomenklaturkommittén, Ingenjörsvetenskapsakademien, Stockholm 5.

Förslag till tjänstetecken för skogsbrandväsendets personal.

Brandfogde: mössa med lämpligt märke samt armbindel av grönt kläde med ljusgul inskription "Brandfogde".

Vice brandfogde: mössa med samma märke som brand-

fogden, armbindel av grönt kläde med ljusgul inskription "Vice brandfogde".

Brandförman: armbindel av grönt kläde med ljusgul inskription "Brandförman".

Uppbådare: armbindel av grönt kläde med ljusgul inskription "Uppbådare".

Den gröna färgen har föreslagits för att hänsyfta på skog och skilja sig från vanliga brandkärnans röda färg. Den ljusgula inskriptionen föreslås för att er-hålla en mindre ömtalig färg, som ej nedsmutsas lätt.

Borås den 23 mars 1938.

Rudolf Stridbeck.

Reglerade brandskador å direkta svenska försäkringar. (Enligt uppgift från de svenska aktiebolagen, flertalet utländska bolag och större ömsesidiga brandförsäkringsanstalter samt ungefär halva antalet länsbolag.)

Månad	År 1933 Kr.	År 1934 Kr.	År 1935 Kr.	År 1936 Kr.	År 1937 Kr.	Ökning (+) eller minskning (-) år 1937 från näst- föregående år Kr.
Januari	911,627	1,038,425	1,023,400	800,020	2,027,478	+ 1,227,458
Februari	1,696,645	1,328,218	1,656,004	1,025,312	1,220,674	+ 195,362
Mars ...	1,417,151	884,251	1,667,828	1,189,928	2,008,443	+ 818,515
April ...	1,046,059	749,317	1,800,101	1,270,854	1,138,059	— 72,795
Maj	1,705,153	2,575,350	2,710,483	2,604,291	1,268,974	— 1,335,317
Juni	1,376,464	2,052,663	2,142,720	2,445,857	2,165,048	— 280,809
Juli	1,988,645	1,828,031	1,852,873	3,610,708	2,265,284	— 1,345,424
Augusti	2,462,888	2,258,473	2,833,169	5,011,665	3,884,063	— 1,127,602
September	1,487,839	3,322,678	3,104,423	4,959,468	1,737,958	— 3,221,510
Oktober	1,767,862	1,858,871	1,618,431	2,532,554	1,131,323	— 1,401,231
November	1,523,536	1,334,751	642,553	2,729,360	1,175,051	— 1,554,309
December	1,287,851	891,478	1,525,807	1,245,123	1,339,492	+ 94,369
Summa	18,671,720	20,122,506	22,577,792	29,425,140	21,421,847	— 8,003,293

NOTISER

Brandkärsfest i Bollnäs.

Lördagen den 5 mars innevarande år avhölls en av Bollnäs o. Björkhamre köpingars brandkärer gemensamt anordnad årsfest.

Det goda resultat som i allo uppnåddes med detta arrangemang är för gott att falla i glömska utan att dessförinnan bliva relaterat, och kanhända giva anledning till efterföljd där möjligheter för tillslutning i stil med vad här har skett förefinnes.

Tolv brandkärer och brandstyrelser från angränsande kommuner hade inbjudits. En oväntat stor skara hade hörsammat inbjudan och infunnit sig. Häribland märktes representanter för brandstyrelser, brandförsäkringsbolag samt brandredskapsfirmor, vilka sistnämnda togo tillfället i akt för demonstration av brandredskap.

Den praktiska delen av programmet tog sin början kl. 4,30 em., då omkring 300 personer infunnit sig vid Bollnäs köpings brandstation.

Först demonstrerades en av undertecknad konstruerad "slangväska" innehållande en 30 meter lång och på särskilt sätt vikt slanglängd, som medger en mycket snabb och arbetsbesparande utläggning av kortare ledning, utbyte av söndrig slang under pågående släckning o. d.

Härefter vidtog demonstration av skumsläckning under ledning av länets brandkonsulent hr R. Panniér från Söderhamn, som på initiativ av brandchefen i Bollnäs köping hr H. Salling välviligt ställt sig till förfogande för att undervisa i detta för oss nya släckningsförfarande samt i handhavandet av den härför speciella

utrustningen. Denna demonstration gav ett mycket gott resultat. Utan tvivel har detta släcknings- och skyddsmedel en god framtid. Glädjande är också, att anslagsbeviljande myndigheter i allt större utsträckning insett nödvändigheten av effektiv utrustning. Vid detta tillfälle användes för första gången Bollnäs köpings brandkärs nyförvärv på området — ett kométskumrör.

A.-B. Brandklipparen gjorde genom sin representant hr C. Th. Andersson en mycket uppskattad uppvisning i skumsläckning medelst handkraftsprutan "Brandklipparen". På ett praktiskt sätt visades skummets fördel som skyddsmedel mot eld och dess stora användbarhet vid släckning av oljebränder.

Sedan den praktiska delen av programmet härmed avslutats, samlades omkring 200 personer i godtemplarlokalen.

Orsaken till den stora tillslutningen har givetvis sin förklaring. Säkert är, att det utfästa föredraget av brandkapten Torsten Mohlin från Stockholm, utgjorde det stora dragplästret, naturligtvis för de olika brandkärernas medlemmar.

Innan ordet överlämnades till brandkapten Mohlin möttes de närvarande av en glädjande överraskning.

Bland dem som kommit tillstädes märktes en i brandväsendes tjänst gränad veteran, f. d. brandchefen i Bollnäs köping, hr Maurits Hammarlund.

För all den personliga uppoffring och det osjälviska arbete, som hr Hammarlund nedlagt för samhällets bästa i brandväsen-

dets tjänst, hade Städernas Allmänna Brandstodsbolag beslutat tilldela honom dess förtjänstmedalj i guld.

Medaljen överlämnades av Bollnäs köpingsnämnds ordf., föreståndare Th. Karlsson, som i det sammanhanget erinrade om att hr Hammarlund varit i brandkårens tjänst i 36 år, härunder såsom v. brandchef under tiden 1 jan. 1913 — 1 april 1918 och därefter som brandchef till den 1 juli 1936.

Hr Karlsson framförde samhällets tack till hr Hammarlund för lång och väl använd arbetsdag.

Kapten Mohlin höll härefter ett med skioptikonbilder belyst, och synnerligen lärorikt föredrag som han betitlat "Några synpunkter på elden och dess verkningar".

För dem som hade förmånen närvara, och i övrigt envar, som haft tillfälle övervara hr Mohlins föredrag, är det säkert en glädje att få instämma i vårt tack. Ett tack, som icke endast vi vid detta tillfälle, utan hela vårt lands brandväsende, äro honom skyldiga.

Värdet av kapten Mohlins insats vid hans besök här kan icke tillfyllest utsägas, men om de anvisningar i många stycken som gavs av honom, omsattes i praktisk gärning, komma resultaten att tala bättre än ord.

Sedan föredraget avslutats samlades ett hundratal av de närvarande till gemensam supé. Härunder talade Gävleborgs läns Brandkårsförbunds v. ordf., riksdagsman E. Andersson, Bollnäs, å förbundets vägnar. Tal. uttryckte förbundsstyrelsens stora tillfredsställelse och tacksamhet för det initiativ som tagits och som under dagen genomförts med så gott resultat. Särskilt framhöll tal. styrelsens glädje över det stora intresse för inhämtande av kunskaper och förkovran i fär-

digheter för tjänsteuppgifternas behöriga fyllande, som allt mer börjar göra sig gällande bland länets brandmän.

Brandkonsulent R. Panniér uttalade likaledes sin stora tillfredsställelse över det intresse, som särskilt från brandkårens sida kommit till uttryck genom det som under dagen på olika sätt presterats, och tal. hoppades att det initiativ som tagits av Bollnäs och Björkhamre brandkårer skulle få se många efterföljare. Särskilt framhöll talaren vikten av brandkårens samarbete i svåra situationer, och nödvändigheten av gemensamhetsarbete på alla fronter i eldsläckningstjänsten.

Att hr Panniér hade fullkomligt rätt, visades redan påföljande dag, då icke mindre än sex brandkårer bekämpade en våldsam brand vid en såg i Voxnadalen.

Den i allo lyckade brandkårsfesten — enl. förstnämnde tal., den första i sitt slag i förbundets historia — avslutades så småningsom.

Till alla dem som bidragit till det goda resultatet bedja brandchefen i Bollnäs köping hr H. Salling och undertecknad, få uttala vår stora tacksamhet.

Carl A. Kjellberg.

Brandchef i Björkhamre köping, Bollnäs.

Unik räddning.

Måndagen den 30 aug. 1937 blev Högestads brandkår alarmerad av lantbrukare Sven Mårtensson, Årsjö i Sövestad, för att biträda vid räddningen av en häst, som gått ner sig i en brunn på ett djup av 6,5 m. och med en diameter av c:a 1,5 m. Då Högestads brandkår efter c:a 20 min. anlände till platsen, hade gårdsfolket tillsammans med andra till-

kallade redan förgäves med en stubbrytare försökt draga upp djuret ur brunnen. Men då hästen av detta förfaringssätt skulle ha tagit stor skada, avstod man från försöket och inväntade brandkårens ankomst. Brandmanskåpet grep sig genast verket an, och sedan en slang utlagts till en c:a 200 m. från gården liggande mangelgrav, kunde bärgningsarbetet påbörjas. Genom att vattenfylla brunnen avsåg man att lättare och med minsta möjliga skada kunna lyfta hästen. Detta fyndiga tillvägagångssätt visade sig synnerligen effektivt. Av vattent lyftes nämligen hästen och med någon hjälp av de kring djuret anbragta linorna kunde man rädda den utan att linorna tillfoga hästen någon nämnvärd skada med undantag av några smärre blesyrer.

Centralstyrelsen

har å sammanträde den 24 mars beslutat förlägga Riksförbundets förbundsmöte till Karlstad den 9. och 10. instundande juli. I samband med förbundsmötet kommer den 7. och 8. juli ett konsulentmöte att äga rum.

Centralstyrelsen vill härmed uppmana herrar brandchefer att söka erhålla kommunalt eller annat bidrag för beivrandet av mötet.

Östergötlands Brandkårsförbund

avhåller sitt årsmöte i Waldemarsvik lördagen den 28 maj 1938.

Älvsborgs läns Brandkårsförbunds

årsmöte och instruktionskurs äger rum i Alingsås den 18 och 19 instundande juni.

BILDA FRIVILLIGA BRANDKÄRER

Tidskriften utkommer med 10 nummer årligen.

Årsprenumerations sker direkt hos Centralstyrelsens Expedition, Styrmansgatan 1, Stockholm. Prenumerationspriset är 4: — kr. för enskilda exemplar och 2: — kr. pr ex., då minst 5 ex. samtidigt rekvireras.

Annonserpriserna pr gång äro:

Första eller sista annonsidorna — efter överenskommelse.			
Helsida	60 kr.	Kvartsida	15 kr.
Halvsida	30 "	Åttondelssida	8 "

Vid annonsering minst 4 ggr lämnas 15 % rabatt.

Eftertryck ur tidskriften medges endast om källan anges.